

Title:

Laszowski, Emilij

Person type:

Osoba

History:

Emilij Laszowski (Brlog na Kupi, 01.04.1868. - Zagreb, 28.11.1949.), povjesničar i arhivist.

Pučku školu i nižu gimnaziju pohađao privatno, a višu s maturom završio u Zagrebu 1887. Nakon toga započeo studij medicine u Grazu, da bi kasnije završio pravo u Zagrebu. Od 1891. do 1939, isprva kao arhivist, a od 1925. kao ravnatelj, djelovao u Zemaljskom arhivu u Zagrebu. Nakon dolaska u spomenutu ustanovu u potpunosti se posvetio povijesti. Godine 1907. postao dopisnim članom JAZU. Na njegov su poticaj osnovani Gradska knjižnica u Zagrebu i Muzej grada Zagreba (1906.), kojemu je bio i prvi ravnatelj. Zajedno s Velimirom Deželićem i Stjepanom Širolom utemeljio Družbu "Braća Hrvatskog Zmaja" (1905.). Kao prvi Veliki meštar Družbe posebno se istaknuo pri traženju, ekshumaciji i prenošenju kostiju Petra Zrinskog i Franje Frankopana iz Wiener-Neustadta u Zagreb (1907. i 1919.) i kod prijenosa Kvaternikovih posmrtnih ostataka u Zagreb 1921. godine. Osim toga, uspio je ishoditi da knez Thurn und Taxis 1928. daruje grad Ozalj hrvatskom narodu, gdje je potom uredio Zrinsko-Frankopanski muzej.

Objavljivao zbirke povijesnih izvora (Povjesni spomenici plem. općine Turopolja I-IV, 1904-1908; Monumenta Habsburgica I-III, 1914-1917) i proučavao povijest i kulturnu baštinu hrvatskih regija i gradova. Značajniji su mu radovi: "Ribnik" (1893.), "Povijest plemenitaške općine Turopolje" (u suradnji, 1910.-1924.), "Stari i novi Zagreb" (1925.), "Grad Ozalj i njegova okolina" (1929.). Bavio se i gospodarskom poviješću Hrvatske u djelima "Rudarstvo u Hrvatskoj" (I-1942 i II-1944), "Građa za gospodarsku povijest Hrvatske u 16. i 17. stoljeću" (1951.), a radio je i na projektu "Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae" (sv. VI-XII). O tisućgodišnjici Hrvatskog kraljevstva (1925.) uredio zbornik "Znameniti i zaslužni Hrvati". Uređivao časopise "Vitezović", "Prosvjeta" i "Vjesnik Kraljevskog državnog arhiva u Zagrebu".

Place:

Graz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1868-1949 g.

Title:

Magdić, Mile

Person type:

Osoba

History:

Mile Magdić (29.09.1847. - 03.02.1931.), hrvatski povjesničar. Osnovnu školu polazio u Ogulinu, Rakovici i Rakovcu, gimnaziju u Senju, a fakultet u Grazu. Godine 1872. postavljen za namjesnog učitelja u Kr. velikoj realci u Zagrebu. Sljedeće godine imenovan za gimnazijskog učitelja u Senju. Godine 1877. zastupstvo grada Senja imenovalo ga je počasnim građaninom radi ponovnog uređivanja gradskog arhiva i izdavanja knjige "Topografija i povijest grada Senja". Deset godina kasnije (1887.) imenovan ravnateljem senjske gimnazije. Bavio se i literarnim radom, a objavio je i niz povijesnih studija.

Place:

Senj

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1847-1931 g.

Functions:

Povjesničar

Title:

Gregorić, Pavle

Person type:

Osoba

History:

Pavle Gregorić (Zlatar, 18.10.1892. – Zagreb, 23.03.1989.), političar. Srednju školu završio u Zagrebu, medicinu studirao u Grazu (1911.-1914.), diplomirao u Zagrebu 1924. godine. Početkom Prvog svjetskog rata mobiliziran u austro-ugarsku vojsku, god. 1915. zarobljen na Ruskoj fronti, godinu kasnije stupio u Srpski dobrovoljački korpus, kasnije u puk ruske vojske, a zatim u Jugoslavenski revolucionarni bataljon (Kijev). Član Ruske komunističke partije (boljševika) od 1920. Godinu dana kasnije se vratio u Jugoslaviju i uključio u komunistički pokret.

Kao liječnik radio u Kraljevici, Trogiru, Gospiću i Zagrebu. Više puta proganjan i zatvaran radi komunističkog djelovanja (razdoblje od 1932. do 1934. proveo u kaznionici u Srijemskoj Mitrovici). Poslije odslužene kazne vratio se u Zagreb, gdje je upravljao punktom za upućivanje dragovoljaca u Španjolsku.

Na osnivačkom kongresu KPH (1937.) izabran za člana CK KPH. Godine 1941. ponovno zatvoren s O. Keršovanijem i O. Pricom. Početkom Drugog svjetskog rata organizirao ustanak u Moslavini i zapadnoj Slavoniji. Delegat na Prvom i Drugom zasjedanju AVNOJ-a, jedan od osnivača ZAVNOH-a i njegov prvi tajnik (1943.-1945.).

Nakon završetka rata ministar za Hrvatsku u Vladi FNRJ, god. 1946. predsjednik Kontrolne komisije NR Hrvatske, god. 1948. predsjednik Komiteta za zaštitu narodnog zdravlja Vlade FNRJ, u više mandata zastupnik Sabora NRH i Narodne skupštine FNRJ. Ambasador FNRJ u Rimu (1952.-1955.), član SIV-a do 1958., potpredsjednik Savezne narodne skupštine do 1970. Član Savjeta SR Hrvatske i Savjeta federacije. Dugogodišnji predsjednik Crvenog križa Jugoslavije (1947.-1953. i 1955.-1967.).

Više puta odlikovan visokim državnim odlikovanjima.

Place:

Graz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1892-1989 g.

Title:

Hadrović, Dragan

Person type:

Osoba

History:

Dragan Hadrović (Gornje Jelenje, 07.04.1895. - Banja Luka, 08.07.1943.), pravnik.

Nadbiskupsku realnu gimnaziju završio u Travniku (1914.), pravne znanosti počeo studirati u Grazu, a završio u Zagrebu (1918). Godinu dana kasnije promoviran za doktora prava. Odvjetničke vježbe upisao u odvjetničkoj kancelariji A. Pavelića, a kasnije otvorio odvjetničku kancelariju u Velikoj Gorici.

Politički djelovao od 1918., bio je član Glavnog odbora HRSS-a. Po proglašenju NDH postavljen za povjerenika Plemenite općine Turopolje, početkom 1942. imenovan za člana Sabora, zatim imenovan za velikog župana Velike župe Gora sa sjedištem u Petrinji (ožujak, 1942.), a nešto kasnije premješten za velikog župana Velike župe Sana i Sol sa sjedištem u Banjoj Luci (srpanj, 1942.), gdje je istodobno obnašao dužnost opunomoćenika Vlade NDH u tom gradu.

Place:

Travnik

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1895-1943 g.

Title:

Ježić, Ivan Krstitelj

Person type:

Osoba

History:

Ivan Krstitelj Ježić (07.11.1746. - 06.05.1833.), biskup. Gimnaziju završio u isusovaca u Rijeci, a filozofsko-teološki studij, uz pomoć ujaka Ivana Krstitelja Kabalina, tadašnjega ličko-krbavskoga arhiđakona, na Sveučilištu u Grazu, gdje je 1771. promoviran u doktora filozofije i teologije. Za svećenika zaređen u Beču 1769. godine. Prvo je bio kapelan u Ličkom Novom, potom u Novom u Vinodolu, gdje je 1773. postao župnikom i kanonikom, a 1782. modruškim arhiđakonom. Na poč. 1788. imenovan je pomoćnim biskupom s pravom nasljedstva, a nakon smrti senjsko-modruškoga biskupa A. A. de Piccardija postao je rezidencijalnim senjsko-modruškim biskupom. Područje svoje biskupije pohodio je više puta i o tom slao izvješća u Rim (1795., 1802., 1814., 1819., 1822. i 1826.).

Place:

Rijeka

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1746-1833 g.

Functions:

Senjski biskup, pisac

Title:

Bartulica, Milostislav

Person type:

Osoba

History:

Milostislav Bartulica (Kotor, 06.05.1893. - Zagreb, 20.01.1984), publicist i književnik.

Osnovnu školu i gimnaziju završio u Kotoru, pravo studirao u Grazu (1912.), književnost u Beogradu (1913./1914.), francuski jezik u Ženevi. Početkom 1913. s Tinom Ujevićem pokrenuo list "Ujedinjenje", gdje je objavljivao protudržavne članke, zbog čega je bio uhićen i zajedno s Ujevićem osuđen na zatvor u kojem je proveo četiri mjeseca. Godine 1913. emigrirao u Beograd, 1914. ušao u redove srpske vojske kao dragovoljac, pristupio Jugoslavenskom odboru u Nišu i zajedno sa Stevanom Galogažom i Vladislavom Fabijančićem (1915.) pokrenuo list "Jugoslavenski glasnik". Put srpske vojske s kojom se povlačio kroz Albaniju (1915.) opisao je u knjizi "Raspeće Srbije" (1917.). Sljedeće je godine otišao u srpski Pressbureau u Ženevu, a odatle u Antofagastu na poziv organizacije Jugoslavenska narodna obrana. Od 1916. do 1919. urednik lista "Jugoslavenska država" u Čileu. Nakon rata (1919.) vratio se u Zagreb, sljedeće godine izabran za tajnika Organizacije iseljenika u Zagrebu (do 1940.). Nakon ubojstva S. Radića prestao se baviti političkom publicistikom i posvetio se iseljeničkim problemima.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1893-1984 g.

Functions:

Publicist i književnik. Predavatelj gradiva.

Title:

Hinković, Hinko

Person type:

Osoba

History:

Hinko Hinković (11.09.1854. - 03.09.1929.), hrvatski političar i odvjetnik. Pravo je studirao u više mjesta, a u Grazu je 1878. promoviran za doktora pravnih znanosti. Nakon završetka studija nastanio se na Sušaku i priključio Stranci prava, koja je 1878. počela obnavljati svoju političku djelatnost. Zbog nacionalnih stajališta izraženih u člancima objavljenima u listu Sloboda došao je u sukob sa stranačkim vodstvom, pa je morao napustiti redakciju lista. Kao kandidat Stranke prava izabran je 1884. za zastupnika u Hrvatskome saboru. Zbog zauzimanja za suradnju s Neodvisnom narodnom strankom i za ujedinjenje saborske opozicije u nastupu protiv Khuenova režima iznova se sukobio sa stranačkim vodstvom, pa je 1886. napustio Stranku prava. Nakon toga posvetio se odvjetništvu. Godine 1909. bio je glavni branitelj na montiranome političkom procesu protiv članova Srpske samostalne stranke (tzv. veleizdajnički proces). Zbog izjave u tisku o značaju procesa osuđen je na šest mjeseci zatvora, pa je nakon osude otišao u emigraciju. Nakon povratka u Hrvatsku 1913. priključio se nakratko Hrvatsko-srpskoj koaliciji; za I. svjetskog rata iznova boravio u emigraciji, gdje se angažirao u kampanji protiv Austro-Ugarske. Sudjelovao je u osnivanju Jugoslavenskog odbora, s kojim je 1918. došao u sukob zbog samostalnih političkih akcija. Istodobno se sukobio i s N. Pašićem i ostalim zagovornicima centralizma i srpske hegemonije. U jugoslavenskoj državi Hinković se istaknuo kao protivnik centralizma i unitarizma, zauzimajući se za preustroj monarhističke Jugoslavije na federativnome načelu.

Place:

Graz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1854-1929 g.

Functions:

Političar, odvjetnik i publicist

Title:

Auersperg, Anton Alexandar von

Person type:

Osoba

History:

Aleksandar von Auersperg (alias Anastasius Grün, 11.04.1806. - 1876.), rođen u Ljubljani. Kao političar i politički angažiran pjesnik utjecao je i podržavao austrijsku liberalnu političku poeziju. Srednju školu pohađa u Beču, a 1824. upisuje studij filozofije i pravnih znanosti u Grazu i Beču. Bio je komornik i član frankfurtskog parlamenta, austrijskog Gornjeg doma. Godine 1864. izabran je za počasnog građanina Beča, a sljedeće godine za počasnog doktora bečkog Sveučilišta. Umire u Grazu 1876. godine.

Place:

Graz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1806-1876 g.